

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kentsel Altyapı Çalışmalarının Koordinasyonu, Dijital Yönetimi ve Denetimi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih: 25-6-2026	Esas No: 2/3741

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
22 Haziran 2026
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜR
22 Haziran 2026
No: 1881651

GEREKÇE

Türkiye’de şehirlerin en temel sorunlarından biri, altyapı çalışmalarının plansız, parçalı ve kurumlar arası koordinasyondan yoksun biçimde yürütülmesidir. Elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, telekomünikasyon, fiber optik, kablolu yayın ve benzeri altyapı yatırımları çoğu zaman farklı kurum ve şirketler tarafından ayrı takvimlerle yapılmakta; yeni tamamlanan yollar, kaldırımlar ve asfalt yüzeyler kısa süre sonra başka bir kurum tarafından yeniden kazılmaktadır.

Bu durum, yalnızca şehir estetiğini ve günlük yaşam konforunu bozmamakta; aynı zamanda kamu kaynaklarının israfına, belediye bütçelerinin gereksiz yük altına girmesine, trafik sıkışıklığına, esnaf ve vatandaş mağduriyetine, çevre kirliliğine, iş güvenliği risklerine ve altyapı hizmetlerinde kalite kaybına yol açmaktadır.

Türkiye’de büyükşehir belediyeleri bünyesinde Altyapı Koordinasyon Merkezleri bulunmakla birlikte, mevcut sistemin pratikte yeterince etkin çalışmadığı görülmektedir. Kurumların yatırım programlarını zamanında paylaşmaması, altyapı ağlarına ilişkin güncel dijital envanterin bulunmaması, yaptırımların caydırıcı olmaması, ilçe belediyeleri ve merkezi kurumlarla koordinasyon eksikliği, tekrarlı kazıları sıradan bir uygulama haline getirmiştir.

Bugün birçok şehirde vatandaşlar yeni yapılan yolların kısa süre sonra tekrar kazıldığına, altyapı çalışması biten alanların aylarca tamir edilmediğine, farklı kurumların aynı güzergâhta arka arkaya kazı yaptığına ve belediyeler ile altyapı kuruluşlarının sorumluluğu birbirine attığına tanıklık etmektedir. Bu tablo, şehir yönetiminde planlama aklının zayıfladığını ve milli servetin göz göre göre heba edildiğini göstermektedir.

Bu düzenleme, altyapı yatırımlarını engellemek değil, onları akılcı, eşgüdümlü, şeffaf ve kaynak israfını önleyecek şekilde yönetmek için hazırlanmıştır. Şehirlerin defalarca kazılan yollarla değil, planlı altyapıyla yönetilmesi kamu yararının gereğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunun amacı düzenlenmektedir. Altyapı çalışmalarının koordinasyonu, dijital yönetimi, tekrar kazıların önlenmesi ve kamu kaynağı israfının engellenmesi hedeflenmektedir.

MADDE 2- Kanunun kapsamı belirlenmektedir. Belediye sınırları içindeki tüm kamu ve özel altyapı kuruluşlarının kazı ve yer altı inşaat faaliyetleri kapsama alınmaktadır.

MADDE 3- Kanunda kullanılan altyapı çalışması, Altyapı Bilgi Sistemi, Dijital Altyapı Portalı, ortak tranşe, koordinasyonsuz kazı ve zemin restorasyon bedeli gibi kavramlar tanımlanmaktadır.

MADDE 4- Ulusal Altyapı Bilgi Sistemi kurulmaktadır.

MADDE 5- Tüm kazı izinlerinin ve koordinasyon süreçlerinin yürütüleceği Dijital Altyapı Portalı düzenlenmektedir.

MADDE 6- Büyükşehirlerde mevcut AYKOME yapısı güçlendirilmekte, il ve ilçe belediyeleri için Altyapı Koordinasyon Kurulu modeli getirilmektedir.

MADDE 7- Altyapı Koordinasyon Kurulunun görev ve yetkileri belirlenmektedir.

MADDE 8- Yıllık Altyapı Çalışma Programı düzenlenmektedir.

MADDE 9- Ortak tranşe zorunluluğu getirilmektedir.

MADDE 10- Yeni yol ve kaldırım yapımlarında altyapı kuruluşlarına ön bildirim ve eş zamanlı çalışma yükümlülüğü getirilmektedir.

MADDE 11- Kazı izni zorunluluğu düzenlenmektedir.

MADDE 12- Zemin Restorasyon Bedeli sistemi getirilmektedir.

MADDE 13- Son iki yıl içinde kazılmış güzergâhlarda artan tarife uygulanması düzenlenmektedir.

MADDE 14- İzinsiz ve koordinasyonsuz kazılara yaptırımlar getirilmektedir.

MADDE 15- Zemin restorasyon yükümlülüğünü yerine getirmeyen kuruluşlara yaptırımlar düzenlenmektedir.

MADDE 16- Vatandaşların bilgilendirilmesi ve şeffaflık yükümlülüğü getirilmektedir.

MADDE 17- Uzun süreli altyapı çalışmalarında esnaf ve vatandaş mağduriyetinin giderilmesine ilişkin hüküm getirilmektedir.

MADDE 18- Merkezi denetim ve yıllık raporlama düzenlenmektedir.

MADDE 19- Ulusal Altyapı Koordinasyon Fonu kurulmaktadır.

GEÇİCİ MADDELER- Dijital sistemlerin kurulması, mevcut AYKOME yapılarının dönüşümü, altyapı envanterinin sisteme aktarılması ve ilk zemin restorasyon tarifesinin hazırlanmasına ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 20- Yürürlük maddesidir.

MADDE 21- Yürütme maddesidir.

KENTSEL ALTYAPI ÇALIŞMALARININ KOORDINASYONU, DİJİTAL YÖNETİMİ VE DENETİMİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, telekomünikasyon, fiber optik, kablolu yayın, enerji nakil, termal ısıtma ve benzeri tüm kentsel altyapı çalışmalarının tek elden koordine edilmesini, dijital altyapı bilgi sistemi aracılığıyla şeffaf biçimde yönetilmesini, izinsiz ve tekrarlı kazılardan kaynaklanan kamu kaynağı israfının önlenmesini, zemin restorasyon kalitesinin güvence altına alınmasını ve altyapı çalışmalarından etkilenen vatandaşlar ile işletmelerin korunmasını sağlamaktır.

MADDE 2- Bu Kanun; büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri, ilçe belediyeleri, il özel idareleri, merkezi yönetim kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri, altyapı hizmeti sunan özel hukuk tüzel kişileri, lisanslı dağıtım şirketleri, telekomünikasyon işletmecileri ve gerçek kişiler tarafından yol, kaldırım, meydan, park, alt ve üst geçit, yeşil alan ve diğer kentsel ortak kullanım alanlarında gerçekleştirilen tüm altyapı kazılarını, kazısız geçişleri, bakım, onarım, yenileme ve yer altı inşaat çalışmalarını kapsar.

MADDE 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Altyapı çalışması: Elektrik, su, kanalizasyon, yağmur suyu, doğalgaz, telekomünikasyon, fiber optik, kablolu yayın, termal ısıtma-soğutma, enerji nakil ve benzeri tesisat ağlarının döşenmesi, bakımı, onarımı veya yenilenmesi amacıyla gerçekleştirilen her türlü kazı, kazısız geçiş ve yer altı inşaat işini,

b) Altyapı Bilgi Sistemi: Tüm kentsel altyapı tesislerinin ve planlanan altyapı çalışmalarının coğrafi bilgi sistemi tabanlı olarak tutulduğu merkezi dijital veri sistemini,

c) Dijital Altyapı Portalı: Kazı izni, koordinasyon, bildirim, takip, vatandaş bilgilendirme ve denetim süreçlerinin yürütüldüğü merkezi dijital platformu,

ç) Kazı izni: Yetkili Altyapı Koordinasyon Kurulu tarafından verilen ve altyapı çalışmasının başlatılmasına imkân sağlayan resmi izin belgesini,

d) Ortak tranşe: Birden fazla altyapı kuruluşuna ait altyapı tesislerinin aynı güzergâhta, aynı zaman diliminde ve tek kazı açılarak yerleştirildiği koordineli uygulamayı,

e) Koordinasyonsuz kazı: Bu Kanun kapsamındaki izin, bildirim, programlama ve koordinasyon yükümlülüklerine aykırı olarak gerçekleştirilen kazıyı,

f) Zemin Restorasyon Bedeli: Kazı çalışması tamamlandıktan sonra bozulan yol, kaldırım, meydan veya diğer üstyapı yüzeylerinin özgün standartlarına uygun biçimde yenilenmesi için gereken bedeli,

g) Kurul: Altyapı Koordinasyon Kurulunu,

h) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını,

ifade eder.

MADDE 4- Bakanlık bünyesinde Ulusal Altyapı Bilgi Sistemi kurulur.

Bu sistem; Türkiye genelindeki kentsel altyapı tesislerini coğrafi bilgi sistemi teknolojisiyle haritalayan, güncelleyen ve ilgili kurumların erişimine açan merkezi dijital veri tabanıdır.

Altyapı Bilgi Sistemi'ne asgari olarak aşağıdaki veriler işlenir:

- a) Mevcut altyapı ağlarının güzergâhı, derinliği, teknik özellikleri ve işletmecisi bilgisi,
- b) Onaylanan ve yürütülen altyapı çalışmalarının başlangıç ve bitiş tarihleri ile konumları,
- c) Son beş yıl içinde gerçekleştirilen kazı ve zemin restorasyon işlemleri,
- ç) Planlanan altyapı yatırım programları,
- d) Zemin yüzeyinin türü, kalitesi ve son yenilenme tarihi,
- e) Ortak tranşe uygulama alanları,
- f) İhlal, yaptırım ve restorasyon kayıtları.

Altyapı Bilgi Sistemi'ne yetkili kamu kurumları ve altyapı kuruluşları görev alanlarıyla sınırlı olarak erişir. Vatandaşlar, kendi bölgelerindeki aktif ve planlanan altyapı çalışmalarını görebilir.

TBMM, Sayıştay ve Bakanlık denetim amacıyla sisteme erişebilir.

MADDE 5- Bakanlık bünyesinde Dijital Altyapı Portalı kurulur.

Tüm kazı izni başvuruları, koordinasyon talepleri, yıllık çalışma programı bildirimleri, zemin restorasyon bedeli işlemleri, yaptırım kararları ve vatandaş bilgilendirme süreçleri bu Portal üzerinden yürütülür.

Portal asgari olarak;

- a) Kazı izni başvurusu ve takibi,
- b) Aynı veya yakın güzergâhtaki diğer çalışmaların otomatik tespiti,
- c) Ortak tranşe uyarısı,
- ç) Yıllık çalışma takviminin yayımlanması,
- d) Aktif kazıların harita üzerinden izlenmesi,
- e) Zemin Restorasyon Bedeli tahsilat ve iade takibi,
- f) İhlal bildirimleri ve yaptırım kayıtları,
- g) Vatandaş şikâyet ve bilgilendirme paneli

işlevlerini yerine getirir.

MADDE 6- Büyükşehir belediyelerinde mevcut altyapı koordinasyon merkezi yapısı, bu Kanun kapsamında Altyapı Koordinasyon Kurulu olarak güçlendirilir.

Kurul, büyükşehir belediye başkanına doğrudan bağlıdır. Kurul kararları ilgili kamu kurumları, belediyeler, altyapı kuruluşları ve lisanslı işletmeciler bakımından bağlayıcıdır.

Büyükşehir belediyesi olmayan illerde Kurul, il belediyesi veya il özel idaresi bünyesinde oluşturulur.

İlçe belediyelerinde, belediye başkanı veya görevlendireceği başkan yardımcısının başkanlığında ilçe Altyapı Koordinasyon Kurulu kurulur. İlçe kurulları büyükşehir Kurulu ile koordineli çalışır.

Kurulda;

- a) Belediye başkanı veya görevlendireceği başkan yardımcısı,
 - b) İlgili belediye birimleri,
 - c) Elektrik dağıtım şirketi temsilcisi,
 - ç) Su ve kanalizasyon idaresi temsilcisi,
 - d) Doğalgaz dağıtım şirketi temsilcisi,
 - e) Telekomünikasyon işletmecileri temsilcileri,
 - f) Karayolları temsilcisi,
 - g) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü temsilcisi,
 - h) İlgili meslek odalarının temsilcileri,
- yer alır.

Kurul yılda en az dört kez olağan, gerekli hallerde olağanüstü toplanır.

MADDE 7- Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Altyapı kuruluşlarının yıllık çalışma programlarını toplamak,
- b) Yıllık Altyapı Çalışma Programı'nı hazırlamak ve yayımlamak,
- c) Aynı güzergâhta yapılacak çalışmalarda ortak tranşe kararı almak,
- ç) Kazı izni başvurularını değerlendirmek,
- d) Koordinasyona aykırı başvuruları reddetmek, ertelemek veya birleştirmek,
- e) Zemin Restorasyon Bedeli tarifelerini uygulamak ve tahsilatını takip etmek,

- f) İzinsiz veya koordinasyonsuz kazıları tespit etmek,
- g) Yaptırım kararları almak,
- ğ) Altyapı Bilgi Sistemi'ni güncel tutmak,
- h) Yıllık faaliyet raporunu belediye meclisine, Bakanlığa ve kamuoyuna sunmak.

MADDE 8- Belediye sınırları içinde altyapı çalışması gerçekleştirmek isteyen her kurum ve kuruluş, bir sonraki yıl yapmayı planladığı çalışmalarını her yılın 1 Ekim tarihine kadar Portal üzerinden Kurula bildirir.

Bildirimde;

- a) Çalışmanın türü ve kapsamı,
- b) Güzergâh ve koordinat bilgileri,
- c) Tahmini başlangıç ve bitiş tarihleri,
- ç) Kazı derinliği, uzunluğu ve genişliği,
- d) Kullanılacak teknik yöntem,
- e) Zemin restorasyon taahhüdü

yer alır.

Kurul, bildirimleri değerlendirerek çakışan veya aynı güzergâhta yapılacak çalışmalarını tespit eder. Yıllık Altyapı Çalışma Programı her yıl 1 Aralık tarihine kadar kesinleştirilir ve Portal üzerinden kamuoyuna açıklanır.

MADDE 9- Aynı güzergâhta birden fazla altyapı kuruluşunun çalışma yapmasının öngörüldüğü hallerde ortak tranşe uygulanması esastır.

Kurul;

- a) Aynı güzergâhta beş yıl içinde birden fazla çalışmanın planlanması,
- b) Güzergâhın son iki yıl içinde kazılmış olması,
- c) Teknik olarak ortak tranşenin mümkün bulunması

hallerinde ortak tranşe kararı alır.

Ortak tranşe maliyeti, güzergâh uzunluğu, kullanım alanı, derinlik ve teknik ihtiyaçlar dikkate alınarak ilgili kuruluşlar arasında paylaşılır.

Kurulun ortak tranşe maliyet paylaşımına ilişkin kararı bağlayıcıdır.

MADDE 10- Yeni yol, kaldırım, meydan veya üstyapı inşaatı gerçekleştirecek belediyeler, çalışmaya başlamadan en az altı ay önce Portal üzerinden ilgili altyapı kuruluşlarına bildirimde bulunur.

Bildirim üzerine altyapı kuruluşları, söz konusu güzergâhta beş yıl içinde yapmayı planladıkları tüm altyapı çalışmalarını belediyeye bildirmek ve mümkünse aynı inşaat sürecine dahil etmekle yükümlüdür.

Bildirim yapıldığı halde çalışmasını bildirmeyen ve yolun tamamlanmasından sonra üç yıl içinde kazı açan kuruluş, standart Zemin Restorasyon Bedeli'nin beş katı tutarında ceza öder.

MADDE 11- Belediye sınırları içinde yapılacak her türlü altyapı kazısı için Portal üzerinden Kuruldan önceden kazı izni alınması zorunludur.

Kazı izni başvurusu, çalışma başlangıcından en az on beş iş günü önce yapılır. Acil arıza durumlarında başvuru kırk sekiz saat içinde yapılır ve aciliyet sonradan belgelendirilir.

Kurul, başvuruyu on iş günü içinde sonuçlandırır. Bu süre içinde yanıt verilmemesi halinde başvuru kabul edilmiş sayılır.

Kazı izninde;

a) Onaylanan güzergâh ve koordinatlar,

b) Çalışma başlangıç ve bitiş tarihleri,

c) Zemin restorasyon standardı,

ç) Ödenecek Zemin Restorasyon Bedeli,

d) Trafik ve yaya güvenliği tedbirleri

yer alır.

MADDE 12- Altyapı kazısı gerçekleştiren her kurum ve kuruluş, kazı izninden önce Zemin Restorasyon Bedeli ödemekle yükümlüdür.

Zemin Restorasyon Bedeli; kazı alanının yüzey türü, uzunluğu, genişliği, zeminin yaşı, trafik yoğunluğu, mevsim koşulları ve restorasyon maliyeti dikkate alınarak belirlenir.

Bedel, belediye adına açılan özel hesaba peşin olarak yatırılır.

Kazıyı yapan kuruluş, zemin restorasyonunu Kurulun belirlediği standartlara uygun biçimde kendisi gerçekleştirirse yatırdığı bedelin yüzde seksenini geri alır. Kalan yüzde yirmi belediye altyapı fonunda tutulur.

Restorasyonun süresinde veya standartlara uygun yapılmaması halinde restorasyon belediye tarafından yapılır. Masraf yatırılan bedelden karşılanır; bedel yetersiz kalırsa fark ilgili kuruluştan tahsil edilir.

MADDE 13- Son iki yıl içinde kazılmış olan güzergâhlarda yapılacak yeni kazılarda Zemin Restorasyon Bedeli artırımlı uygulanır.

Önceki kazıdan itibaren;

- a) 0-6 ay geçmişse beş kat,
- b) 6 ay-1 yıl geçmişse üç kat,
- c) 1-2 yıl geçmişse iki kat

Zemin Restorasyon Bedeli tahsil edilir.

Ortak tranşe kararı sonucu yapılan zorunlu kazılarda bu artırımlar uygulanmaz.

MADDE 14- Kazı izni almadan veya koordinasyon kararlarına aykırı olarak çalışma başlatan kurum ve kuruluşlara;

- a) Çalışmanın derhal durdurulması,
- b) Standart Zemin Restorasyon Bedeli'nin üç katı tutarında idari para cezası,
- c) İhlal kaydının Portal'da yayımlanması,
- ç) Bir yıl içinde üçüncü ihlalde yeni kazı izinlerinin o yıl sonuna kadar durdurulması yaptırımları uygulanır.

Acil arıza halleri bu hükmün dışındadır; ancak acil durumun gerçeğe aykırı beyan edilmesi halinde aynı yaptırımlar uygulanır.

MADDE 15- Zemin restorasyonunu Kurulun belirlediği teknik standartlara aykırı gerçekleştiren kuruluşlara eksikliklerin giderilmesi için on beş günlük süre verilir.

Bu süre içinde eksiklik giderilmezse zemin belediye tarafından restore edilir ve masraf ilgili kuruluştan Zemin Restorasyon Bedeli'nin iki katı olarak tahsil edilir.

Bozuk zemin nedeniyle oluşan araç hasarları, yaya yaralanmaları veya maddi zararlar bakımından kazıyı yapan kuruluş sorumludur.

MADDE 16- Altyapı çalışması başlamadan en az yedi gün önce çalışma alanı yakınındaki hane ve işyerleri yazılı veya dijital yöntemlerle bilgilendirilir.

Çalışma alanına; çalışmanın türünü, sorumlu kuruluşu, başlangıç ve bitiş tarihini, şikâyet hattını ve Portal bağlantısını gösteren standart bilgi levhası konulması zorunludur.

Vatandaşlar, Portal üzerinden aktif ve planlanan kazı çalışmalarını harita üzerinden görebilir ve şikâyette bulunabilir.

MADDE 17- Yirmi günü aşan altyapı çalışmaları nedeniyle işyerine erişimi kesilen veya önemli ölçüde kısıtlanan işletmeler, mağduriyetlerini belgeleyerek Kurula başvurabilir.

Kurul başvuruyu otuz gün içinde değerlendirir. Mağduriyetin tespiti halinde kazıyı yapan kuruluş tarafından ilgili işletmeye Zemin Restorasyon Bedeli'nin bir katını aşmamak üzere tazminat ödenmesine karar verilebilir.

MADDE 18- Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin her yıl Ulusal Altyapı Koordinasyon Raporu hazırlar ve TBMM'ye sunar.

Raporda;

- a) İl ve belediye bazında kazı sayıları,
 - b) Koordinasyon oranları,
 - c) Ortak tranşe uygulamaları,
 - ç) Toplanan Zemin Restorasyon Bedelleri,
 - d) Uygulanan yaptırımlar,
 - e) Koordinasyonsuz kazılardan kaynaklanan tahmini kamu zararı,
 - f) Bir sonraki yıl için öneriler
- yer alır.

Sayıştay, bu Kanun kapsamındaki işlemleri denetlemeye yetkilidir.

MADDE 19- Bakanlık nezdinde Ulusal Altyapı Koordinasyon Fonu kurulur.

Zemin Restorasyon Bedeli'nden belediye altyapı fonunda tutulan yüzde yirmilik paylar ile bu Kanun kapsamında tahsil edilen idari para cezalarının yüzde ellisi bu Fona aktarılır.

Fon;

- a) Ulusal Altyapı Bilgi Sistemi'nin geliştirilmesi,
 - b) Dijital Altyapı Portalı'nın işletilmesi,
 - c) Belediyelerin altyapı haritalama kapasitesinin güçlendirilmesi,
 - ç) Ortak tranşe pilot projelerinin desteklenmesi,
 - d) Kurul personelinin eğitimi
- amacıyla kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bakanlık, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki ay içinde Ulusal Altyapı Bilgi Sistemi ve Dijital Altyapı Portalı'nı büyükşehir belediyelerinde faaliyete geçirir. Diğer belediyeler yirmi dört ay içinde sisteme entegre edilir.

GEÇİCİ MADDE 2- Büyükşehir belediyelerinde mevcut AYKOME yapıları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Altyapı Koordinasyon Kurulu yapısına dönüştürülür.

GEÇİCİ MADDE 3- Altyapı çalışması yürüten tüm kamu kuruluşları, lisanslı altyapı işletmecileri ve özel hukuk tüzel kişileri, mevcut altyapı ağlarına ait bilgileri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on sekiz ay içinde Ulusal Altyapı Bilgi Sistemi'ne aktarmakla yükümlüdür.

GEÇİCİ MADDE 4- İlk yıl uygulanacak Zemin Restorasyon Bedeli tarifesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

MADDE 20- Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.